

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU14

Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i utlänningslagen, utlänningsdatalagen och lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Lagändringarna innebär att svensk rätt anpassas till EU:s nya in- och utresesystem. Förslagen lämnas med anledning av två nya EU-förordningar som antogs 2017.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Med anledning av motioner föreslår utskottet två tillkännagivanden till regeringen om begreppen biometriska uppgifter och biometriska data samt om när biometriska uppgifter ska gallras.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns sex reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP). I två reservationer (S, C, V, MP) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen. Betänkandet innehåller också ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:81 Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem.

Elva yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem.....	6
Reservationer.....	14
1. Biometriska uppgifter och biometriska data, punkt 2 (S, C, V, MP).....	14
2. Gallringsfrist, punkt 3 (S, C, V, MP).....	14
3. Möjlighet att spara biometriska uppgifter, punkt 4 (M, KD, L).....	15
4. Möjlighet att spara biometriska uppgifter, punkt 4 (SD).....	16
5. Övrigt om anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 5 (SD).....	16
6. Övrigt om anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 5 (KD).....	17
Särskilt yttrande.....	19
Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 1 (V).....	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	20
Propositionen.....	20
Följdmotionerna.....	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),
3. lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:81 punkterna 1–3.

2. Biometriska uppgifter och biometriska data

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om biometribegreppen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 1 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 1 (S, C, V, MP)

3. Gallringsfrist

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om gallring av biometriska uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 2 (S, C, V, MP)

4. Möjlighet att spara biometriska uppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 3 (M, KD, L)

Reservation 4 (SD)

5. Övrigt om anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 4 och

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (KD)

Stockholm den 17 mars 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Rasmus Ling (MP), Arin Karapet (M), Mattias Vepsä (S), Jennie Åfeldt (SD), Tony Haddou (V) och Roza Güclü Hedin (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2021/22:81 Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem.

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 30 november 2017 två förordningar om att inrätta ett EU-gemensamt in- och utresesystem för elektronisk registrering av vissa uppgifter. Den första av dessa är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011 (kallad in- och utreseförordningen). Den andra är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2225 om ändring av förordning (EU) 2016/399 vad gäller användningen av in- och utresesystemet (kallad förordningen om ändring av gränskodexen).

I Justitiedepartementet har departementspromemorian Anpassningar av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem (Ds 2021:9) tagits fram. I promemorian lämnas förslag till de författningsändringar som krävs för att anpassa svensk rätt till det nya in- och utresesystemet. Promemorian har remissbehandlats och lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Tre motioner har väckts med anledning av propositionen.

En förteckning över regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i följdmotionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem. Förslagen innebär att en utlänning ska lämna fingeravtryck och låta sig bli fotograferad för att en kontroll mot in- och utresesystemet ska kunna göras. Vidare finns förslag om behandling av de personuppgifter som tas vid kontroll och om regelverkets förhållande till annan reglering av behandling av personuppgifter.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om begreppen biometriska uppgifter och biometriska data samt om gallring av biometriska uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förstöring av biometriska uppgifter och registrering av in- och utresa.

Jämför reservation 1 (S, C, V, MP), 2 (S, C, V, MP), 3 (M, KD, L), 4 (SD), 5 (SD) och 6 (KD) samt det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

In- och utresesystemet är EU:s system för elektronisk registrering av uppgifter om in- och utresa och om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar de yttre gränserna för kortare vistelser. Genom in- och utresesystemet avskaffas medlemsstaternas stämpling av resehandlingar vid in- och utresa och ersätts med elektronisk registrering. Målet med systemet är bl.a. att förbättra kontrollen vid de yttre gränserna, förhindra irreguljär invandring och underlätta hanteringen av migrationsströmmar. Systemet ska också kunna användas i brottsbekämpande syfte.

Den 29 december 2017 trädde två förordningar om in- och utresesystemet i kraft: in- och utreseförordningen och förordningen om ändring av gränskodexen. Vissa bestämmelser i in- och utreseförordningen tillämpas fr.o.m. detta datum, men merparten ska börja tillämpas först när systemet tas i drift. Kommissionen ska fastställa driftsdatum så snart vissa villkor är uppfyllda. Enligt den nu gällande tidsplanen ska systemet driftsättas under det andra halvåret 2022.

In- och utreseförordningen och förordningen om ändring av gränskodexen är till alla delar bindande för och direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Enligt regeringen finns det ett behov av vissa anpassningar av svensk rätt för att tillämpningen ska fungera på ett ändamålsenligt sätt och för att Sverige ska

uppfylla sina åtaganden enligt förordningarna. Regeringen föreslår därför vissa ändringar i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, utlänningsdatalagen (2016:27) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Till stor del rör ändringarna en utlännings skyldighet att lämna fingeravtryck och låta sig bli fotograferad vid in- och utresekontroll, vid användningen av automatiserad gränskontroll och vid inre utlänningskontroll samt användningen av fingeravtryck och ansiktsbild som en utlännings har lämnat.

Vissa definitioner

Begreppet biometriska uppgifter definieras i in- och utreseförordningen som uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbild (artikel 3.1.18). Polismyndigheten har i sitt remissvar till regeringen önskat att begreppet klargörs ytterligare och pekar på att definitionen av biometriska uppgifter skiljer sig mellan olika unionsrättsakter och mellan olika bestämmelser i utlänningslagen som kompletterar unionsrättsakterna. Regeringen anger att definitionen i in- och utreseförordningen gäller för de direkt tillämpliga bestämmelserna i förordningen. Att biometriska uppgifter definieras på ett delvis annat sätt i andra unionsrättsakter är ingenting som regeringen nu kan göra något åt. Regeringen, som även anger att frågan om en översyn av nationell rätt i detta avseende inte omfattas av departementspromemorians förslag, anser att det inte finns förutsättningar för att överväga eller lämna förslag om dessa frågor inom ramen för det aktuella lagstiftningsärendet.

Skyldighet att lämna biometriska uppgifter vid gränskontroll

In- och utresesystemet innebär bl.a. att en personakt ska skapas vid gränsen för de tredjelandsmedborgare som ska registreras i in- och utresesystemet och som inte har någon personakt sedan tidigare. Personakten ska bl.a. innehålla en ansiktsbild och, i fråga om tredjelandsmedborgare som är undantagna från viseringskravet, fingeravtryck. Barn under tolv år är undantagna från kravet på att lämna fingeravtryck. Om utlänningsen redan har en personakt, t.ex. på grund av en tidigare registrering i systemet, ska biometriska uppgifter lämnas vid gränspassage för kontroll av identiteten mot in- och utresesystemet. Regeringen anser att det i in- och utreseförordningen och förordningen om ändring av gränskodexen finns en i princip uttömmande reglering av dessa situationer som utgör ett tillräckligt tydligt stöd för att det ska finnas en skyldighet att lämna biometriska uppgifter. Det saknas därför enligt regeringen behov av att av tydlighetsskäl införa bestämmelser i svensk rätt som kompletterar förordningsbestämmelserna.

Medlemsstaterna ska ges en möjlighet att införa system för automatiserad gränskontroll genom ett självbetjäningssystem. Regeringen, som anger att det bör vara Polismyndighetens uppgift att avgöra om Sverige ska införa ett sådant system, föreslår en bestämmelse i utlänningslagen enligt vilken en utlännings som använder ett system för automatiserad gränskontroll ska vara skyldig att

låta sig bli fotograferad och lämna fingeravtryck vid förhandsregistrering av uppgifter i in- och utresesystemet och vid användning av elektroniska spärrar.

Biometriska uppgifter vid inre utlänningskontroller och i ärenden om uppehållstillstånd

Artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen omfattar bestämmelser om hur in- och utresesystemet får användas för kontroll inom medlemsstaternas territorium och för sökningar i identifieringssyfte. Bestämmelserna innebär bl.a. att invandringsmyndigheterna – för att kunna verifiera en tredjelandsmedborgares identitet eller kontrollera eller verifiera om villkoren för inresa till eller vistelse på medlemsstatens territorium är uppfyllda – ska kunna söka i in- och utresesystemet, bl.a. med hjälp av ansiktsbild och fingeravtryck. Regeringen konstaterar att det inte finns någon bestämmelse som reglerar lämnande av biometriska uppgifter vid inre utlänningskontroller i de situationer som nu är aktuella och föreslår därför att en sådan bestämmelse införs.

Kontroller i identifieringssyfte enligt de nämnda artiklarna aktualiseras även i ärenden om uppehållstillstånd. Eftersom pass och andra resehandlingar inte ska stämplas fysiskt när in- och utreseförordningen börjat tillämpas kommer myndigheterna inte att kunna kontrollera resehistoriken för den som söker uppehållstillstånd genom att granska hans eller hennes pass, vilket sker i dag. I stället behöver uppgifterna kunna hämtas från in- och utresesystemet. Myndigheterna kan också behöva göra en sökning mot in- och utresesystemet t.ex. för att kontrollera att sökanden inte förekommer i systemet under en annan identitet. En utlänningsansökan som ansöker om uppehållstillstånd är redan i dag skyldig att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck och samma skyldighet gäller också om bevis om uppehållstillstånd ska utfärdas (9 kap. 8 a § UtlL). Regeringen anser att det därmed inte finns något behov av en kompletterande bestämmelse om skyldighet att lämna biometriska uppgifter för dessa ändamål. Däremot anser regeringen att det uttryckligen bör anges att det fotografi och de fingeravtryck som har tagits med stöd av paragrafen även får användas vid kontroller enligt artiklarna 26 och 27.

Fingeravtryck som inte har sparats i ett lagringsmedium i ett uppehållstillståndskort ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller ärendet har avgjorts utan att utlänningsansökan har beviljats uppehållstillstånd (9 kap. 8 a § tredje stycket UtlL). Regeringen konstaterar att bestämmelsen är förenlig med artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen. Regeringen anser inte att det, vilket Migrationsverket har efterfrågat, finns utrymme för att i det aktuella lagstiftningsärendet överväga om biometrin kan sparas längre än vad som föreskrivs i 9 kap. 8 a § tredje stycket UtlL, eftersom promemorian inte innehåller något sådant förslag.

Som angetts i föregående avsnitt föreslår regeringen att en utlänningsansökan vid en in- eller utresekontroll enligt artikel 8.3 i i gränskodexen ska vara skyldig att lämna fingeravtryck för kontroll i identifieringssyfte i enlighet med dels artikel 20 i förordning (EG) nr 767/2008 om informationssystemet för viseringar

(VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (kallad VIS-förordningen), dels artikel 27 i in- och utreseförordningen. Vid kontrollen enligt artikel 27 i in- och utreseförordningen är utlänningsmyndigheten även skyldig att låta sig bli fotograferad. Barn under tolv år är således undantagna från kravet på att lämna fingeravtryck för att skapa en personakt. För tredjelandsmedborgare som omfattas av ett viseringskrav registreras fingeravtrycken i VIS vid ansökan om visering enligt VIS-förordningen. Bestämmelser om undantag för barn att lämna fingeravtryck finns även i regelverket för viseringar. Vid en inre utlänningskontroll finns det alltså inget behov av att ta fingeravtryck på barn eftersom en sådan sökning inte kan ge en träff i in- och utresesystemet. Det bör därför enligt regeringen införas en bestämmelse om att skyldigheten för en myndighet att ta fingeravtryck inte heller gäller vid en inre utlänningskontroll om utlänningsmyndigheten är under tolv år.

Efterföljande behandling av biometriska uppgifter som tagits vid in- och utresekontroller

Det saknas bestämmelser i in- och utreseförordningen som är tillämpliga på behandlingen av biometriska uppgifter efter att en kontroll har genomförts.

I EU:s allmänna dataskyddsförordning (kallad dataskyddsförordningen) finns allmänna bestämmelser som bl.a. innebär att personuppgifter inte får behandlas på ett sätt som är oförenligt med de ändamål för vilka de samlades in och inte får förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Regeringen anger att biometriska uppgifter räknas som känsliga personuppgifter om de behandlas i syfte att entydigt identifiera en person, och de omgärdas därför av särskilda, mer restriktiva bestämmelser för behandlingen (artiklarna 4.14 och 9.1).

I svensk rätt kompletteras dataskyddsförordningen av utlänningsdatalagen, som gäller inom Polismyndighetens och Migrationsverkets gränskontrollerande verksamhet och vid utlänningskontroll. I 14 § utlänningsdatalagen finns särskilda bestämmelser som rör behandling av uppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. Sådana uppgifter får behandlas endast om det behövs för bl.a. kontroll av en utlänningsmyndighet i samband med in- eller utresa samt kontroll under vistelsen i Sverige, och endast om uppgifterna är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen (11, 13 och 14 §§ utlänningsdatalagen). Motsvarande bestämmelser finns för Tullverket och Kustbevakningen när dessa bistår vid in- och utresekontroller. För de biometriska uppgifter som tas i samband med in- och utresekontroller direkt med stöd av in- och utreseförordningen och gränskodexen finns det alltså ett befintligt dataskyddsrättsligt regelverk. Regeringen anger att utrymmet för att lagra sådana biometriska uppgifter i enlighet med det befintliga regelverket får bedömas som begränsat. I många fall innebär regelverket att uppgifterna måste förstöras efter att kontrollerna har genomförts. Den begränsade möjligheten till fortsatt

behandling som det dataskyddsrättsliga regelverket i vissa fall kan medge bedöms av regeringen vara proportionell i förhållande till det behov av fortsatt behandling som kan finnas och skyddet för den personliga integriteten. Regeringen anser inte att det finns behov av att av tydlighetsskäl införa en bestämmelse om att uppgifterna omedelbart ska förstöras efter att en kontroll har genomförts. Inte heller anser regeringen att vikten av enhetlighet eller överskådlighet talar för att införa nationella kompletterande regler.

Regeringen uttalar i sammanhanget att avsikten har varit att genom det aktuella lagstiftningsärendet inleda en successiv översyn av utlänningslagens reglering av efterbehandling av biometriska uppgifter.

Efterföljande behandling av biometriska uppgifter som tagits vid en inre utlänningskontroll

Regeringen konstaterar att det i utlänningslagen nyligen har införts en bestämmelse om att Migrationsverket och Polismyndigheten under vissa förutsättningar får fotografera och ta fingeravtryck av en utlänning vid en inre utlänningskontroll och att fotografiet och fingeravtrycken omedelbart ska förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige (9 kap. 8 § UtL). Det bör enligt regeringen undvikas att det i en av paragraferna om inre utlänningskontroll finns en bestämmelse om efterbehandling av personuppgifter men inte i den andra.

Regeringen föreslår därför att det fotografi och de fingeravtryck som har tagits vid en inre utlänningskontroll, för kontroll i enlighet med artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen, omedelbart ska förstöras när kontrollen har genomförts om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige (9 kap. 8 h § tredje stycket UtL).

Om det vid en inre utlänningskontroll i stället framkommer att utlänningen saknar rätt att vistas i landet är situationen enligt regeringen annorlunda. Möjligheten att spara och jämföra sådana biometriska uppgifter är ett viktigt verktyg för att motverka att personer som inte har rätt att vistas i Sverige ändå fortsätter att uppehålla sig här. Jämförelser av biometriska uppgifter är även avgörande för att kunna upptäcka personer som uppträder under olika identiteter. Regeringen föreslår därför att Migrationsverket för den som saknar rätt att vistas i Sverige ska få föra separata register över de fingeravtryck och fotografier som tas vid en inre utlänningskontroll i enlighet med artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen. När det gäller gallring av dessa uppgifter efter kontrollen anger regeringen att den avser att återkomma till den frågan i förordningsform.

Motionerna

I tre följdmotioner begärs ett antal tillkännagivanden.

I kommittémotion 2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begärs i yrkande 1 en fördjupad analys av användningen av begreppen biometriska data och biometriska uppgifter. Möjligheten för myndigheter att

uppta och söka på biometriska uppgifter är ytterst viktig för att kunna säkerställa gränskontroll, reglerad invandring och inre säkerhet. En fördjupad analys av användningen av begreppen biometriska data och biometriska uppgifter i nationell rätt är därför nödvändig. Motionärerna anger bl.a. att biometriska data i svensk rätt används synonymt med det unionsrättsliga begreppet biometriska uppgifter som innefattar fingeravtrycksuppgifter, samtidigt som fingeravtryck och fotografi i svensk rätt skiljs från de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet. I yrkande 2 föreslår motionärerna att uppgifter i Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier ska gallras först när den registrerade blir svensk medborgare eller i andra fall som senast tio år efter att de registreras. Att i lag eller förordning införa en kortare tid är att bortse från myndigheternas behov samt försvåra möjligheten att upprätthålla en reglerad invandring och nationell säkerhet. Enligt yrkande 3 bör regeringen utreda möjligheten att förstöra biometriska uppgifter i ett senare skede än vad som gäller i dag. Sverige har i dag stora problem med verkställighet av utvisningsbeslut. Det bör därför finnas en möjlighet att spara biometriska uppgifter efter att ett ärende har avgjorts för att på så sätt kunna använda uppgifterna i verkställighetsarbetet.

Ludvig Aspling m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2021/22:4356 yrkande 1 att otydligheterna kring biometribegreppet utreds. Den konflikt som finns mellan svensk rätt och EU-rätten är inte acceptabel. Lagstiftningen måste vara tydlig. I yrkande 2 föreslås att en tioårig gallringsfrist för personuppgifter ska gälla. Det är viktigt att uppgifterna bevaras, inte minst för brottsbekämpning och kontrollen över migrationen. Motionärerna anger att gallringsfristen normalt har varit tio år, eller tills utlänningen blivit svensk medborgare, men att även en sexårsgräns infördes i utlänningsdataförordningen den 1 juli 2021. Motionärerna begär i yrkande 3 att bestämmelserna i utlänningsdatalagen ändras så att biometriska uppgifter som upptagits inom ramen för ett tillståndsärende inte behöver förstöras förrän ärendet har avgjorts slutligt eller utlänningen registrerats som utrest. I yrkande 4 föreslås att alla tredjelandsmedborgares in- och utresor från Schengenområdet ska registreras, även t.ex. för de som har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt. Att gränsmyndigheter inte längre kommer att stämpla tredjelandsmedborgares pass medför att information om resor går förlorad för de tredjelandsmedborgare som undantas enligt förslaget. Enligt motionärerna tillåter en av de gällande EU-förordningarna medlemsstaterna att fortsätta stämpla tredjelandsmedborgares resehandlingar i vissa fall.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i motion 2021/22:4359 yrkande 1 ett tillkännagivande om definitionen av begreppet biometri. Begreppet bör utredas närmare. För att komma till rätta med det växande parallellsamhället måste ansvariga myndigheter kunna använda sig av biometriska data i så stor utsträckning som möjligt. Det finns därför ett stort behov av vägledning och förtydligande av begreppet biometri. I yrkande 2 föreslås en möjlighet att spara biometriuppgifter även efter ett avgörande. Motionärerna anger att den enskilde inte på nytt ska behöva lämna biometriska uppgifter efter att ett

överklagande bifallits och att det är ett problem om uppgifterna saknas om personen väljer att avvika före en avvisning eller utvisning. Att biometriska uppgifter förstörs omedelbart måste därför undvikas. En utredning bör tillsättas som skyndsamt ser över vilken tidsgräns som kan gälla för lagring av biometriska uppgifter i de nämnda fallen. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om det som anförs i motionen om återreseförbud. Ett återreseförbud åläggs bl.a. personer som bedöms utgöra ett hot mot rikets säkerhet eller har begått krigsförbrytelser eller andra grova brott. Enligt motionärerna bör det införas en möjlighet för ansvariga myndigheter att bli uppmärksammade på om en person med återreseförbud nekas inresa via in- och utresesystemet. Gränspolisens och Migrationsverkets arbete skulle även underlättas om de via in- och utresesystemet fick kännedom om när en sådan utlänning lämnar Schengenområdet, eftersom längden på återreseförbudet ska beräknas från tidpunkten då personen lämnar EU:s territorium. Frågan behöver utredas och vid behov åtgärdas. Motionärerna begär i yrkande 4 ett tillkännagivande om registrering av in- och utresor för tillståndsinnehavare. Att stämplingen av pass upphör kommer att få konsekvenser t.ex. för Migrationsverkets möjligheter att handlägga medborgarskapsärenden, där vistelsetiden har betydelse. Även handläggning av ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd och asyl påverkas av att information går förlorad. Möjligheten att registrera in- och utresor även för tillståndsinnehavare bör därför snabbutredas.

Utskottets ställningstagande

EU:s nya elektroniska in- och utresesystem har som syfte bl.a. att förbättra kontrollen vid de yttre gränserna, förhindra irreguljär invandring och underlätta hanteringen av migrationsströmmar. Systemet ska också kunna användas i brottsbekämpande syfte. Utskottet ser positivt på att in- och utresesystemet införs.

De två EU-förordningarna om in- och utresesystemet, in- och utreseförordningen och förordningen om ändring av gränskodexen, är bindande och direkt tillämpliga. Regeringen föreslår dock vissa anpassningar av svenska regler för att tillämpningen ska fungera på ett ändamålsenligt sätt och för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden enligt förordningarna. Utskottet delar regeringens bedömning i propositionen att det är nödvändigt att anpassa de svenska reglerna till in- och utresesystemet och tillstyrker regeringens förslag till ändringar i utlänningslagen, utlänningsdatalagen och lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av yrkanden om att biometriska uppgifter som har upptagits ska förstöras i ett senare skede än i dag och att in- och utresa ska registreras även för tredjelandsmedborgare med tillstånd att vistas i Sverige. Utskottet avstyrker därför motionerna 2021/22:4356 (SD) yrkandena 3 och 4, 2021/22:4359 (KD) yrkandena 2 och 4 samt 2021/22:4360 (M) yrkande 3. Utskottet anser inte heller att riksdagen ska

rikta ett tillkännagivande till regeringen om särskilda åtgärder för dem som fått ett återreseförbud. Därmed avstyrks även motion 2021/22:4359 (KD) yrkande 3.

När det gäller begreppen biometriska uppgifter och biometriska data kan utskottet konstatera att det finns ett behov av en fördjupad analys. Möjligheten för myndigheter att uppta och söka på biometriska uppgifter är ytterst viktig för att kunna säkerställa gränskontroll, reglerad invandring och inre säkerhet. Det får därför inte finnas oklarheter om regelverket eller vad som omfattas av reglerna, vare sig det gäller direkt upptagning av biometri eller teknisk behandling. Reglerna måste vara så enhetliga och tydliga som möjligt. Det finns vidare ett behov av att säkerställa att det inte finns en diskrepans mellan det utrymme för biometrisk behandling som framgår av EU-rätten och det stöd som framgår av nationell rätt. Även om det delvis rör sig om ett EU-rättsligt begrepp som ytterst uttolkas av EU-domstolen förhindrar det inte att det görs en översyn med syftet att säkerställa att regelverket är så enhetligt och tydligt som möjligt. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att den snarast bör återkomma med en översyn av begreppen biometriska uppgifter och biometriska data. Översynen bör ha som inriktning att utrymmet för biometrisk behandling ska utökas. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2021/22:4356 (SD) yrkande 1, 2021/22:4359 (KD) yrkande 1 och 2021/22:4360 (M) yrkande 1.

Migrationsverket får enligt 15 § utlänningsdatalagen föra register över fingeravtryck och fotografier. Enligt denna paragraf kan regeringen meddela föreskrifter om gallring av uppgifterna i registren. I 3 § utlänningsdataförordningen (2016:30) finns regler om när uppgifter senast ska gallras.

Regeringen anger att den avser att återkomma till frågan om gallring av de uppgifter som nu föreslås få finnas i registren. I den departementspromemoria som föregick propositionen anges att de nu aktuella uppgifterna bör gallras när den registrerade blir svensk medborgare eller, i andra fall, redan senast sex år efter det att uppgifterna registrerades. Någon motivering till promemorians förslag till frist lämnas inte. När det gäller möjligheten att gallra uppgifter i Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier anser utskottet att detta ska kunna ske tidigast när den registrerade blir svensk medborgare eller i andra fall som senast tio år efter att uppgifterna registrerats. Att använda en kortare gallringsfrist än maximalt tio år är att bortse från myndigheternas behov och försvåra möjligheten att upprätthålla en reglerad invandring och nationell säkerhet. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att uppgifter i Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier inte bör gallras förrän den registrerade blir svensk medborgare eller i andra fall som senast tio år efter att uppgifterna registrerats. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2021/22:4356 (SD) yrkande 2 och 2021/22:4360 (M) yrkande 2.

Reservationer

1. **Biometriska uppgifter och biometriska data, punkt 2 (S, C, V, MP)**

av Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Björn Petersson (S), Rasmus Ling (MP), Mattias Vepsä (S), Tony Haddou (V) och Roza Güclü Hedin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 1 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

In- och utreseförordningen innehåller en definition av biometriska uppgifter som gäller för de direkt tillämpliga bestämmelserna i förordningen (artikel 3.1.18). Att biometriska uppgifter definieras på ett delvis annat sätt i andra unionsrättsakter går inte att åtgärda nu. Eftersom in- och utresesystemet snart ska tas i bruk krävs skyndsamma anpassningar av svensk rätt till det nya EU-regelverket. Som regeringen har angett bör utgångspunkten därför vara att för närvarande endast göra anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att Sverige ska uppfylla sina förpliktelser enligt regelverket och för att tillämpningen av regelverket ska kunna fungera på ett ändamålsenligt sätt. Riksdagen bör därför inte nu göra ett tillkännagivande till regeringen.

Motionsyrkandena bör således avslås.

2. **Gallringsfrist, punkt 3 (S, C, V, MP)**

av Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Björn Petersson (S), Rasmus Ling (MP), Mattias Vepsä (S), Tony Haddou (V) och Roza Güclü Hedin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringens avsikt är att genom det aktuella lagstiftningsärendet inleda en successiv översyn av utlänningslagens reglering av efterbehandling av biometriska uppgifter. Eftersom in- och utresesystemet snart ska tas i bruk har det dock krävts skyndsamma anpassningar av svensk rätt till det nya EU-regelverket. Riksdagen bör därför inte nu göra ett tillkännagivande till regeringen om tidsfrister för gallring av biometriska uppgifter.

Motionsyrkandena bör därför avslås.

3. Möjlighet att spara biometriska uppgifter, punkt 4 (M, KD, L)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M), Hans Eklind (KD), Bengt Eliasson (L) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och avslår motion

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Av de personer som får avslag på sina asylansökningar är det alltför få som lämnar landet. En allvarlig följd av detta är det skuggsamhälle som vuxit sig allt större i Sverige. I skuggsamhället löper människor risk att utnyttjas och där finns personer som är beredda att utföra handlingar som orsakar andra och samhället stor skada. Det bör därför finnas en möjlighet att spara biometriska uppgifter efter att ett ärende har avgjorts för att kunna använda uppgifterna i arbetet med att verkställa utvisningsbeslut. Utöver detta finns det andra praktiska aspekter som talar för att uppgifterna inte bör förstöras för tidigt. Regeringen bör utreda och återkomma med konkreta förslag om att biometriska uppgifter ska förstöras i ett senare skede än vad som gäller i dag.

4. Möjlighet att spara biometriska uppgifter, punkt 4 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Biometriska uppgifter raderas i vissa fall i princip omedelbart efter att de upptagits. Det kan exempelvis röra sig om fall där en utlänning som kontrolleras vid en inre utlänningskontroll och lämnar uppgifter för att styrka sin rätt att vistas i Sverige visar sig ha sådan rätt. Det kan också röra sig om fall där en utlänning ansökt om uppehållstillstånd och lämnar biometriska uppgifter till sitt kommande uppehållstillståndskort men sedan får avslag på ansökan. Detta leder till problem bl.a. om utlänningen efter ett överklagande beviljas uppehållstillstånd. Utlänningen måste då lämna nya fingeravtryck och bli fotograferad på nytt. Det finns även andra fall då förfarandet leder till problem, eftersom utlänningens biometriska uppgifter raderas innan han eller hon rest ut ur landet. Biometriska uppgifter som har tagits upp inom ramen för ett tillståndsärende bör därför inte raderas förrän ärendet avgjorts slutligt eller utlänningen har registrerats som utrest.

5. Övrigt om anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 5 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 4 och

avslår motion

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Det nya in- och utresesystemet ska användas för att registrera tredjelandsmedborgares in- och utresor från Schengenområdet. Det finns dock undantag, främst för dem som har uppehållstillstånd eller uppehållskort. Eftersom gränsmyndigheterna inte längre kommer att stämpla tredjelandsmedborgares pass innebär detta att Sverige går miste om information om dessa tredjelandsmedborgares resor. Denna information kan vara relevant i flera fall, t.ex. för att beräkna vistelsetiden i Sverige vid en ansökan om medborgarskap och för grunderna för vissa uppehållstillstånd. En av de två EU-förordningarna tillåter uttryckligen medlemsstaterna att fortsätta stämpla tredjelandsmedborgares resehandlingar i vissa fall. Detta bör således bejakas för att säkerställa att myndigheterna kan fatta korrekta beslut. Regeringen bör snarast utreda frågan.

6. Övrigt om anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 5 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4 samt

avslår motion

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Den fysiska stämplingen av pass upphör när det nya in- och utresesystemet tas i bruk. Migrationsverket påpekar i sitt remissvar att detta medför konsekvenser för myndighetens möjligheter att t.ex. handlägga medborgarskapsärenden, där vistelsetiden är ett kriterium. Informationen som går förlorad får konsekvenser även för Migrationsverkets hantering av ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd samt asylärenden. En hög grad av rättssäkerhet förutsätter korrekta underlag hos myndigheterna. När stämplingen av pass upphör går således information om tredjelandsmedborgares resor förlorad och det finns därför anledning att skyndsamt utreda möjligheten att registrera in- och utresor även för tillståndsinnehavare.

Eftersom återreseförbud beslutas bl.a. för personer som bedöms utgöra ett hot mot rikets säkerhet eller har begått krigsförbrytelser eller andra grova brott vore det en stor fördel om ansvariga myndigheter blir uppmärksammade på om en person med återreseförbud försöker resa in i Schengenområdet och nekas inresa via in- och utresesystemet. Gränspolisens och Migrationsverkets arbete skulle även underlättas om de via in- och utresesystemet får kännedom om när en sådan utlänning lämnar Schengenområdet, eftersom längden på återreseförbudet ska beräknas från den tidpunkt då personen faktiskt lämnade EU:s territorium. Frågan behöver utredas närmare och vid behov åtgärdas.

Särskilt yttrande

Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem, punkt 1 (V)

Tony Haddou (V) anför:

Jag är kritisk mot flera av förslagen i propositionen men delar samtidigt regeringens bedömning att förslagen följer av EU-förordningarna och att det därmed saknas möjlighet att på nationell nivå ha en annan ordning. Jag vill särskilt betona att det är mycket olyckligt att barn från tolv års ålder ska tvingas lämna fingeravtryck, utifrån de föreslagna bestämmelserna. Det saknas tillräcklig motivering för detta. Att det saknas en tillräcklig proportionalitetsbedömning av den integritetskränkning som det omfattande kontrollsystem som föreslås i propositionen innebär är också en brist. Även om regeringen är tvungen att införa lagändringar bör konsekvenserna av dem redovisas tydligare.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:81 Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Följdmotionerna

2021/22:4356 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reda ut otydligheterna kring biometribegreppet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla tio års gallringsfrist för personuppgifter i utlänningsrätten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra onödigt raderande av biometriuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa registrering av in- och utresor även för tredjelandsmedborgare med tillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4359 av Hans Eklind m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om definitionen av begreppet biometri och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillvarata möjligheten att spara biometriuppgifter även efter ett avgörande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återreseförbud och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om registrering av in- och utresor för tillståndsinnehavare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4360 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fördjupad analys av användningen av begreppen biometriska data och biometriska uppgifter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppgifter i Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier ska gallras när den registrerade blir svensk medborgare eller i andra fall som senast tio år efter att de registreras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att biometriska uppgifter ska förstöras i ett senare skede än vad som gäller i dag och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 9 kap. 8 a, 8 c och 8 d §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 4 e § och 9 kap. 8 h och 8 i §§, och närmast före 1 kap. 4 e § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

In- och utreseförordningen

4 e §

Med in- och utreseförordningen avses i denna lag Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011.

9 kap.

8 a §¹

En utlänning som ansöker om uppehållstillstånd är skyldig att låta Migrationsverket, en utlandsmyndighet eller Regeringskansliet fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck. Samma skyldighet gäller om bevis om uppehållstillstånd (uppehållstillståndskort) ska utfärdas enligt rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land av annan anledning än att en utlänning ansöker om uppehållstillstånd.

¹ Senaste lydelse 2018:319.

Skyldigheten att låta en myndighet ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck. Den gäller inte heller om utlänningen omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i uppehållstillståndskortet. Fingeravtryck som inte sparas i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när uppehållstillståndskortet har lämnats ut eller ärendet om uppehållstillstånd har avgjorts utan att utlänningen har beviljats uppehållstillstånd.

Det fotografi och de fingeravtryck som har tagits med stöd av första stycket får även användas för kontroll i enlighet med artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen i ett ärende om uppehållstillstånd.

8 c §²

En utlänning är vid in- eller utresekontroll skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck för kontroll av identiteten och av resehandlingens äkthet, i enlighet med artikel 8.2 b eller 8.3 ib i kodexen om Schengen-gränserna. Denna skyldighet gäller under förutsättning att utlänningen har en resehandling som är försedd med ett lagringsmedium som innehåller ett fotografi eller fingeravtryck.

En utlänning är vid in- eller utresekontroll skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck för kontroll av identiteten och av resehandlingens äkthet, i enlighet med artikel 8.2 b *andra stycket* eller artikel 8.3 ib i kodexen om Schengen-gränserna. Denna skyldighet gäller under förutsättning att utlänningen har en resehandling som är försedd med ett lagringsmedium som innehåller ett fotografi eller fingeravtryck.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts ska det fotografi och de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Det gäller också de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

8 d §³

Den som har en Schengenvisering är vid in- eller utresekontroll enligt artikel 8.3 i kodexen om Schengen-gränserna skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tull-

Vid *en* in- eller utresekontroll enligt artikel 8.3 *i* i kodexen om Schengen-gränserna är *en utlänning* skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kust-

² Senaste lydelse 2018:30.

³ Senaste lydelse 2018:30.

verket, Kustbevakningen eller Migrationsverket ta hans eller hennes fingeravtryck för kontroll *av identiteten och av viseringens äkthet*, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen), *i den ursprungliga lydelsen*.

Skyldighet att lämna fingeravtryck enligt första stycket gäller även för en utlänning som vid en sådan in- eller utresekontroll inte kan styrka sin identitet och som får kontrolleras i identifieringssyfte i enlighet med artikel 20 i VIS-förordningen.

När en kontroll enligt första eller andra stycket har genomförts, ska de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Det gäller också de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

bevakningen eller Migrationsverket ta hans eller hennes fingeravtryck för kontroll i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen) *och kontroll i enlighet med artikel 27 i in- och utreseförordningen. Vid en sådan in- eller utresekontroll är utlänningen även skyldig att låta sig bli fotograferad för kontroll i enlighet med artikel 27 i in- och utreseförordningen.*

Skyldigheten att låta en myndighet ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under tolv år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

När en sådan in- eller utresekontroll som avses i första stycket har genomförts för kontroll i enlighet med artikel 20 i VIS-förordningen, ska de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Det gäller också de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

8 h §

En utlänning är vid en kontroll enligt 9 § skyldig att låta en polisman, eller en tjänsteman vid Kustbevakningen eller Migrationsverket, fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck för kontroll i enlighet med artiklarna 26 och 27 i in- och utreseförordningen.

Skyldigheten att låta en myndighet ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under tolv år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts ska det fotografi och de fingeravtryck som har tagits för kontrollen omedelbart förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige.

8 i §

En utlänning som använder ett system för automatiserad gränskontroll i enlighet med artiklarna 8a och 8b i kodexen om Schengen-gränserna är skyldig att låta sig bli fotograferad och lämna fingeravtryck vid förhandsregistrering av uppgifter i in- och utresesystemet och vid användning av elektroniska spärrar.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2 Förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27)

Härigenom föreskrivs att 5 och 15 §§ utlänningsdatalagen (2016:27) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:1191

Föreslagen lydelse

5 §

Denna lag gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av

1. lagen (2006:444) om passagerarregister,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex),
3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (omarbetning),
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,
5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU, *eller*
7. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som

6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,

7. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som

har meddelats i anslutning till den lagen.

har meddelats i anslutning till den lagen, eller

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716).

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8 och 8 h §§ utlänningslagen (2005:716).

Med begränsning av de ändamål som annars gäller enligt 11 och 13 §§ får uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren användas endast

1. vid prövning av ansökningar om uppehållstillstånd där skäl som anges i 4 kap. 1–2 a §§ utlänningslagen åberopas,
 2. i ärenden om avvisning och utvisning,
 3. i testverksamhet,
 4. om det behövs för att kontrollera identiteten av en person på ett fotografi som kommit in till Migrationsverket,
 5. om det behövs för att Migrationsverket ska kunna kontrollera ett fingeravtryck mot fingeravtrycks- och signalementsregister som Polismyndigheten för enligt 5 kap. 11 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område, eller
 6. vid kontroll av utlännningar under vistelsen i Sverige.
- Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela
1. ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i registren över fingeravtryck och fotografier, och
 2. föreskrifter om gallring.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 2021:391.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:1192

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller inte vid behandling av personuppgifter enligt

1. vapenlagen (1996:67),
2. lagen (1998:620) om belastningsregister,
3. lagen (1998:621) om misstankeregister,
4. lagen (2006:444) om passagerarregister,
5. lagen (2014:400) om Polismyndighetens elimineringsdatabas,
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,

7. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU, *eller*

9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU,

9. lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, *eller*

10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter

och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.